

ВИРАЗНЕ ЧИТАННЯ

Тип дисципліни	Вибіркова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	-
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен *уміти визначати* тип дихання, *робити постановку* комбінованого типу дихання, *виконувати* дихальну і артикуляційну гімнастику; *визначати* вади голосу і дикції; *виконувати* вправи для постановки голосу; *складати* партитуру тексту; *робити* фоноаналіз, інтонаційно-смісловий і дійовий аналіз тексту; *практично володіти* навичками виразного та художнього читання текстів різних жанрів літератури; *майстерно декламувати* художні тексти напам'ять; *брати участь* у філологічному конкурсі читців; *використовувати* театральну-педагогічну спадщину майстрів художнього читання у межах формування індивідуального стилю читця та у процесі організації навчання учнів виразному читанню.

Зміст навчальної дисципліни. Виразне читання як мистецтво звучного слова. Техніка мовлення (мови). Засоби логіко-емоційної виразності читання. Позамовні засоби виразності. Практичне використання засобів логіко-емоційної виразності. Методи виразно-художнього читання. Виразне читання літературних творів різних жанрів. Методичні основи навчання виразному читанню.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., лабораторні заняття – 36 год., самостійна робота – 66 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (лекція, розповідь, пояснення, інструктаж, бесіда, усне малювання, метод показу), практичні (з використанням методів проблемного навчання, візуалізації, тестування, фоноаналіз, складання партитури тексту, інтонаційно-смісловий аналіз тексту, декламація, індивідуальне і хорове читання, тренінги, навчальні ігри, конкурс читців, інсценізація, театралізація), самостійна робота (індивідуальні завдання, творча робота).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування (у т.ч. декламація), захист лабораторної роботи, письмове опитування (у т.ч. тестування, складання партитури тексту), презентація результатів виконання індивідуальних завдань, конкурс читців.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Коваль Т. П. Виразне читання : лабораторний практикум для студентів напряму підготовки «Філологія. Українська мова і література». Хмельницький : РВЦ ХНУ, 2010. 207 с.
2. Олійник Г. А. Виразне читання. Основи теорії : посібник для вчителів. Тернопіль, 2001. 224 с.
3. Сипко Л. М. Виразне читання. 10 клас : Книжка для вчителя. Тернопіль : Мандрівець, 2010. 264 с
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Модуль для дистанційного навчання. URL: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k0839&lng=1
6. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.

Викладачі: кандидат філологічних наук, доцент Олійник Л.В., викладач Коваль Т.П.

ГЕНДЕРНА ЛІНГВІСТИКА

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	Четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: уміти визначати проблематику сучасної гендерної лінгвістики; орієнтуватися в основних напрямках гендерних досліджень (соціолінгвістичний, когнітивно-комунікативний; вивчення гендерних асиметрій у мові); проводити гендерний аналіз документів, що супроводжують професійну діяльність; обирати оптимальні методи та самостійно здійснювати дослідження гендерних стереотипів у ході соціолінгвістичного експерименту; мати навички участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології; уміти використовувати отримані знання у практичній діяльності.

Зміст навчальної дисципліни. Гендер як соціокультурна категорія. Вивчення взаємозв'язку мови та статі у зарубіжній та вітчизняній лінгвістиці. Проблеми гендерного підходу до вивчення гендерних асиметрій у мовному відображенні. Гендерні характеристики мовленнєвої поведінки. Мовна поведінка чоловіків та жінок: дослідження типових поведінкових стратегій і тактик, способів досягнення успіху в комунікації (у різних жанрах, зокрема в сімейному спілкуванні). Гендерний аспект мовної діяльності представників різних професій. Гендерний аспект масової комунікації.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 36 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 66 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності), практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове опитування, самостійна робота, індивідуальні домашні завдання (підготовка та презентація соціолінгвістичних гендерних досліджень), контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

- 1.Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ: Академія, 2004. 344 с.
- 2.Гендер для медій: підручник. За ред. Марії Маєрчик, Ольги Плахотнік, Галини Ярманової. Київ: Критика, 2013. 217 с.
- 3.Корольова В. В. Гендерна лінгвістика: навчальний посібник. Дніпро: ЛПРА, 2019. 84с.
- 4.Основи гендерного аналізу в дисциплінах соціогуманітарного циклу. Методичні рекомендації. Київ: Златограф, 2004. 26 с.
- 5.Основи теорії гендеру: навчальний посібник. Київ: К.І.С., 2004. 536 с. 6.Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Гавриш М. М.

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА

Тип дисципліни	Вибіркова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	-
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен *уміти характеризувати* основні тенденції розвитку сучасної української та світової дитячої літератури; *знати* персоналії дитячих українських та світових письменників; *об'єктивно визначати* мистецьку цінність художніх творів для дітей згідно з специфікою дитячої літератури, віковими та індивідуальними особливостями дитячого реципієнта; *аналізувати* художній текст, оперуючи апаратом літературознавчих, філософських, культурологічних категорій; *визначати* роль, місце української дитячої літератури у контексті літературного та соціокультурного розвитку України та світу.

Зміст навчальної дисципліни. Дитяча література як невід'ємна складова всієї літератури; дитячий фольклор; міфологія як джерело дитячої літератури; українська дитяча література (П. Гулак-Артемівський, Є. Гребінка, Марко Вовчок, Т. Шевченко, Л. Глібов, І. Франко, Б. Грінченко, Олена Пчілка, Леся Українка, М. Коцюбинський, В. Винниченко, М. Вінграновський, П. Тичина, О. Олесь, М. Рильський, А. Малишко, Н. Забіла, Б. Харчук, В. Симоненко, Л. Костенко, Є. Гуцало, В. Нестайко, І. Андрусяк, Зірка Мензатюк та інші); зарубіжна література для дітей (Шарль Перро, брати Грім, Е.-Т. А. Гофман, В. Гауф, Г. К. Андерсен, В. Гюго, Дж. Лондон, З. Топеліус, А. Ліндгрен, Дж. Ролінг, Дж. Р. Толкін, А. Мілн тощо).

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., лабораторні заняття – 36 год., самостійна робота – 66 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і мультимедійних засобів); практичні заняття (з використанням методів евристичної бесіди, круглого стола, дискусії), самостійна робота (індивідуальні завдання; читацький щоденник).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмове опитування, захист індивідуальних завдань, презентація результатів виконання індивідуальних завдань, тестування.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Бондар Л.О. Дитяча література: Теорія. Історія. Практика: навчально-методичний посібник. Миколаїв, 2011. 234 с.
2. Дитяча література. Методичні рекомендації для студентівфілологів / Н. Кириленко. Суми : СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2021. 116 с.
3. Дитяча література. Хрестоматія. Маловідомі твори українських письменників II половини XIX – першої половини XX століття. Навчальний посібник. Упорядник Н.І. Богданець-Білокаленко. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2006. 256 с.
4. Качак Т.Б., Круль Л. М. Зарубіжна література для дітей : підручник. Київ : Академвидав, 2014. 416 с.
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
6. Модуль для дистанційного навчання. URL: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k0839&lng=1
7. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

Викладачі: кандидат філологічних наук, доцент Олійник Л.В.

ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА ТА ЕСТЕТОТЕРАПІЯ

Тип (статус) дисципліни	Вибіркова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	–
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна/дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: *володіти* категоріальним апаратом дисципліни; *характеризувати* основні тенденції розвитку української дитячої літератури; *досліджувати* і *висвітлювати* художньо-мистецький і життєвий досвід дитячих письменників України та діаспори; *володіти* кодами дитячого дискурсу і дитячої літератури; *аналізувати та інтерпретувати* різножанрові тексти; *визначати* цінність художніх творів відповідно до індивідуально-вікових особливостей дитячого реципієнта; *встановлювати* закономірності естетотерапевтичного впливу художнього слова; *використовувати* інноваційні технології естетотерапії; *створювати* оригінальні тексти для дітей; *досягати* освітньої цілі у формуванні нової Людини, здатної творчо будувати життєву стратегію; *знаходити* ефективні шляхи стосовно вирішення проблем дитячого читання, дитячої книги і творчості та *впроваджувати* результати у науково-творчий та соціокультурний простір України XXI ст.

Зміст навчальної дисципліни. Дитяча література як мистецький та культурологічний феномен. Філософсько-психологічні і дидактико-педагогічні основи дитячої літератури та естетотерапії. Прадавні витоки: міфологія і фольклор. Казкотерапія. Арттерапія. Філософія вчинку Добра: дитяча література XI – XVIII ст. Логотерапія. Тема Дитини і гуманістично-ренесансний пафос: українська література XIX – XXI ст. Творча лабораторія майстрів дитячої книги (у персоналіях). Дитяча гумористика як сміхологія і сміхотерапія. Аналіз дитячої драматургії. Психодрама. Театротерапія. Кінотерапія. Письменники-лауреати премій у галузі літератури для дітей та юнацтва. Дитяча література як арттерапія для Дорослого. Естетотерапевтичні функції дитячої літератури у форматі становлення Нової української школи та неформальної освіти.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 66 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекція (з використанням вебінарів, методів розвитку особистості), практичні заняття (з використанням методів виразного читання, гри, сміхоаналізу, сміхотерапії; імпровізаційної драматизації, літературної творчості, відеопрезентацій, майстер-класів), самостійна робота (індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, презентація результатів виконання індивідуальних завдань, письмове опитування (тестування), творча робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Біла І. Психологія дитячої творчості. Київ: Фенікс, 2014. 137 с.
2. Качак Т. Українська література для дітей та юнацтва: підруч. Київ: ВЦ «Академія», 2016. 352 с.
3. Коваль Т. Виразне читання: лабораторний практикум для студентів напряму підготовки «Філологія. Українська мова і література». Хмельницький: РВЦ ХНУ, 2010. 207 с.
4. Федій О. Естетотерапія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ, 2012. 303 с.
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
6. Модуль для дистанційного навчання. URL: https://de.khnu.km.ua/k_default.aspx?M=k0919&lng=1.
7. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1page_lib.php.

Викладач: викладач Коваль Т. П.

ЖІНОЧА ПРОЗА КІНЦЯ ХІХ – ПОЧ. ХХ СТ.

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	Четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна/дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: уміти здійснювати історико-літературний та художній аналіз творів; визначати відповідність літератури певного періоду і характерних рис відповідної історичної епохи; вільно орієнтуватися у літературно-критичних джерелах; визначати проблематику сучасних гендерних студій; з'ясовувати спільні та відмінні ознаки художніх творів кінця ХІХ – початку ХХ ст, авторами яких є жінки; виконувати комплексний аналіз художніх текстів; мати навички участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Зміст навчальної дисципліни. Особливості розвитку і функціонування жіночого письма в українській літературі означеного періоду, його органічним входженням у загальнонаціональний літературний процес, а також специфікою феміністичного руху на Україні та його впливом на літературну діяльність. Курс передбачає ознайомлення із творчістю таких письменниць як Леся Українка, О. Кобилянська, Олена Пчілка, Ганна Барвінок, Н. Кобринська, Грицько Григоренко, Л. Яновська Дніпрова Чайка, Н. Кибальчич, Н. Романович-Ткаченко, Є. Ярошинська, Н. Королева, Уляна Кравченко.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 84 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності), практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове опитування, самостійна робота, індивідуальні домашні завдання, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

- 1.Ковалів Ю. Історія української літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст.: Т. 1. К.: Академія, 2013, 513 с.
- 2.Приймак І. В. Любов Яновська у дзеркалі доби кінця ХІХ – початку ХХ ст: відома і невідома, Дрогобич: Відродження, 2011, 211с.
- 3.Приймак І. В. Жіноча проза кінця ХІХ – початку ХХ ст. Методичні рекомендації. Хмельницький, 2016.
- 4.Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
- 5.Модуль для дистанційного навчання. URL: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=Т.
- 6.Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Приймак І. В.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	-
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна/дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: уміти встановлювати домінуючі джерела творення літературної мови кожного періоду; інтерпретувати традиційні чи інноваційні мовні явища кожного з періодів творення української літературної мови; визначати місце видатних письменників, учених, культурних і політичних діячів у літературному мовотворенні; окреслювати шляхи вироблення лексичного та стильового фондів мови, закріплення граматичних і правописних норм; простежувати особливості взаємодії літературної мови з живою розмовною мовою, репрезентованою різноманітними територіальними і соціальними діалектами; володіти знаннями про: предмет, завдання, значення та головні поняття курсу історії української літературної мови; періодизацію історії української літературної мови, головні етапи її становлення; загальні тенденції формування літературно-писемної мови у межах кожного із періодів; історію становлення українського правопису; стан та перспективи дослідження історії української літературної мови.

Зміст навчальної дисципліни Предмет, завдання і значення курсу, зв'язок з іншими науковими дисциплінами. Поняття “загальнонародна мова” і “літературна мова”. Проблема виникнення літературної мови у Київській Русі. Мовні особливості творів X-XIV ст. Літературно мова післямонгольського періоду. Мова полемічних творів пізнього середньовіччя Розвиток мовознавчої думки XVI - першої половини XVII ст. Розквіт української літературної мови другої половини XVII ст. – початку XVIII ст. Поява і поширення друкарства в Україні. Суспільно-історичні умови початку формування нової літературної мови на народній основі. Розширення функціональних меж української літературної мови у XIX ст. Види українського правопису в його історичному розвитку. Українська літературна мова у XX ст. Нові тенденції розвитку української літературної мови.

Запланована навчальна діяльність лекції – 17 год., практичні заняття – 17 год., самостійна робота – 86 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, пояснення тощо), практичні (вправи, тести тощо), наочні методи (слайди тощо).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове опитування, індивідуальна творча робота, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

- 1.Огієнко І. Історія української літературної мови. Київ: Наша культура і наука, 2004. 434 с.
- 2.Русанівський В.М. Історія української літературної мови. Київ: АртЕк, 2002. 423 с.
- 3.Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
- 4.Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1page_lib.php

Викладач: доктор філологічних наук, професор Царалунга І.Б.

КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ ТА СПІЛКУВАННЯ

Тип дисципліни	Вибіркова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен *використовувати* знання про загальні відомості походження, розвиток та функціонування української мови; моделі усного ділового і приватного спілкування; основні стильові різновиди української мови; норми сучасної української літературної мови; лексичні, фразеологічні та граматичні засоби мови в різностильових текстах; вимоги до усного мовлення і складники мовного етикету; шляхи формування мовної компетенції майбутнього науковця; *застосовувати* норми сучасної української літературної мови у практиці мовленнєвої діяльності; *використовувати* лексичні і граматичні засоби стилістики в різних стилях мовлення; *відтворювати* і *створювати* тексти залежно від комунікативної мети; *володіти* інформацією про рівень розвитку сучасної української літературної мови, про науковий стиль як важливу форму втілення наукової інформації; *дотримуватися* норм культури усного і писемного мовлення; доцільно використовувати терміни і професіоналізми, основних вимог при оформленні результатів наукових студій; використовувати моделі (фрази усного спілкування: прохання, подяка, відмова, співчуття) і фрази телефонної службової розмови тощо; дотримуватися правил ділової етики на вербальному та невербальному рівнях.

Зміст навчальної дисципліни. Мова як основний засіб людського спілкування. Українська мова професійного спілкування в аспекті теорії стилів та культури мовлення. Документ як основний вид писемного ділового мовлення. Загальні правила оформлення письмової наукової роботи. Організація самостійної наукової роботи. Українська термінологія у професійному спілкуванні. Особливості професійної комунікації. Риторика і мистецтво презентації. Вплив національно-культурних чинників на процес спілкування.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 66 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням наочних методів (слайдів), пояснення з елементами проблемності, бесіди); практичні заняття (з використанням ситуаційних вправ, дискусій, ігрових та інформаційних технологій), самостійна робота (індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове опитування, самостійна робота, індивідуальні домашні завдання, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Глушик С. В. Сучасні ділові папери Київ. : Аттіка, 2013. 544 с.
2. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація. Київ. Академія, 2012. 288.
3. Пасинок В. Г. Основи культури мовлення. Навч. посібник. Київ, Центр навчальної літератури, 2019. 184 с.
4. Пентилюк М. І., Маруніч І. І., Гайдаєнко І. В. Ділове спілкування та культура мовлення. Навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 224 с.
5. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посіб. Київ: Академія, 2010. 213 с.
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=5259>

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Янчишин А.М.

ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ

Тип дисципліни	Вибіркова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	-
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *вміло використовувати* понятійний апарат; *здійснювати* історико-літературний та художній аналіз творів; *визначати* відповідність літератури давнього періоду і характерних рис відповідної історичної епохи; *зіставляти* різні погляди у ході полеміки, *виявляти здатність доводити* власні твердження, власну думку, *вміти дискутувати*; *зіставляти* кілька творів, проводячи компаративний аналіз на різних рівнях текстів; *самостійно здобувати і систематизувати* знання з різних тем; *вільно орієнтуватися* у літературно-критичних джерелах; *аналізувати* літературний твір, *складати* характеристику героя, *писати* рецензії (відгуки) на самостійно прочитану книгу.

Зміст навчальної дисципліни: Література рідного краю як навчальна дисципліна. Становлення і розвиток літературного життя на Поділлі. Давня українська література у творчості Смотрицьких, П. Поповича-Гученського. Кам'янець-Подільський як осередок літературного руху в ХІХ – на початку ХХ ст. Літературна діяльність подільських письменників у 20-40-і рр. ХХ ст. Хмельниччина літературна у роки війни та повоєнний час. Подільське шістдесятництво. Поетичний світ письменників-подолян. Прозова творчість представників хмельницького літературного осередку. «Молоде вино» сучасної подільської літератури.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 18 год., практичних занять – 36 год., самостійної роботи – 66 год., разом – 120 год.

Форми (методи) викладання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і мультимедійних засобів); практичні заняття (з використанням методів евристичної бесіди, круглого стола, дискусії, зустрічі із сучасними письменниками-подолянами, відвідування літературного краєзнавчого музею), самостійна робота (індивідуальні завдання; читацький щоденник).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмове опитування, тестування, захист індивідуального завдання.

Вид семестрового контролю: залік.

Рекомендована література

1. Гришук Б. Голос нічної ластівки. Київ : Український письменник, 2009.
2. Літературна Хмельниччина ХХ ст. : Хрестоматія. Хмельницький, 2005. 607 с
3. Олійник Л. В. Література рідного краю : методичні вказівки до практичних занять для студентів спеціальностей «Середня освіта (Українська мова і література; англійська мова)», «Філологія (Українська мова і література)». Хмельницький : ХНУ, 2017. 38 с.
4. Хмельниччина літературна. Хмельницький, 2002.
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=4930>
6. Модуль для дистанційного навчання. URL: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
7. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

Викладач: канд. філол. наук, доцент Олійник Л.В.

МОВНІ ДЕВІАЦІЇ

Тип дисципліни	Вибіркова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	7
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких читається дисципліна	денна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: уміти з'ясувати лінгвістичні та окремі позалінгвальні причини появи помилок; аналізувати текст щодо правильності, розпізнавати недоцільні відхилення від норми, і, знаючи причину і рівень локалізації помилки, знаходити оптимальні способи редагування; розробити критерії виявлення мовних помилок з урахуванням специфіки аналізованих матеріалів; систематизувати негативний мовний матеріал, вилучений із газет, журналів, творів художньої літератури та створити конструктивну класифікацію мовних помилок; виділяти специфічні для сучасного українського мовлення типи комунікативних невдач мовного, мовленнєвого та лінгвокогнітивного характеру.

Зміст навчальної дисципліни: Помилки як об'єкт наукового вивчення. Психолінгвістичний аспект помилкової діяльності. Проблеми, пов'язані з опануванням мовленнєвою діяльністю. Типологія мовних помилок. Помилки, зумовлені ситуацією білінгвізму. Дидактичний аспект вивчення помилок. Комунікативні девіації, спричинені учасниками комунікативного акту. Комунікативні невдачі, спричинені процесом комунікації (контактом).

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 69 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда), наочні (таблиці, слайди), методи моделювання, евристичний метод.

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове завдання, аналіз комунікативних ситуацій.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

- 1.Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ: Академія, 2004. 344 с.
- 2.Бацевич Ф. С. Основи комунікативної девіатології. Львів, 2000.
- 3.Капелюшний А. О. Типологія журналістських помилок. Львів, 2000.
- 4.Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Гавриш М. М.

ОРАТОРСЬКЕ МИСТЕЦТВО І ТЕАТРАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Тип (статус) дисципліни	Вибіркова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	–
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна/дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: *володіти* категоріальним апаратом дисципліни; *диференціювати* поняття; *робити* постановку дихання та голосу; керувати власним психофізіологічним апаратом як інструментом впливу на людей; *використовувати* різні види виконавського аналізу тексту; артистично *декламувати*; *визначати* завдання наскрізної словесної дії; *відтворювати* особисте ставлення до твору; *наслідувати* майстрів словесного мистецтва; *формувати* власний ораторсько-театральний стиль; *створювати* ораторські промови та сценарії виступів; *перетворювати* життєвий матеріал у явище естетичного порядку, володіти інструментами трансформації театралізованої художньої гри у власну ораторську творчість; *режисувати* діалог-зустріч; *усвідомлювати* духовно-творчу силу Живого Слова в *самоактуалізації* і професійній діяльності; *популяризувати* українську мову виразно-художнім красномовним мовленням, сценічною майстерністю, переконувальним спілкуванням.

Зміст навчальної дисципліни. Інтегрованість навчальної дисципліни. Генезис і теоретичні основи ораторського мистецтва і театральної педагогіки. Поняття риторики і красномовства, театрознавства і сценічного мистецтва. Основні елементи стилю, техніки ораторської майстерності та акторської гри. Техніка мовлення. Засоби логіко-емоційної виразності. Паравербальна комунікація: експресія-сміх оратора. Сценічна мова красномовця. Етапи підготовки і виголошення ораторської промови. Спічрайтинг. Професійне красномовство. Артистизм та міжособистісна комунікація. Френдинг. Драма («Театр в освіті») як метод розвитку креативної особистості. Особистісний та професійний імідж фахівця ХХІ ст.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 66 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекція (з використанням онлайн-діалогу, методу розвитку парадоксального мислення), практичні заняття (з використанням фоноаналізу, партитури, декламації, інтонаційно-сміслового та риторичного аналізу тексту, дебатів, ток-шоу, сміхоаналізу, драматичного етюду, інсценізації, літературного театру, клубу ораторів, перформансу, відеопрезентацій), самостійна робота (індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмове опитування (тестування), презентація результатів індивідуального завдання, ораторська промова, нетворкінг логографів.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Абрамян В. Театральна педагогіка. Київ: Лібра, 1996. 224 с. (Трансформація гуманітарної освіти в Україні).
2. Кацавець Р. Ораторське мистецтво: підручник. 2-ге вид., доп. Київ: Алерта, 2018. 216 с.
4. Коваль Т. Виразне читання: лабораторний практикум для студентів напряму підготовки «Філологія. Українська мова і література». Хмельницький: РВЦ ХНУ, 2010. 207 с.
5. Коваль Т. Студентський літературний театр як освітня інновація у контексті вітчизняного та зарубіжного досвіду. *Порівняльна професійна педагогіка*. №2 (Т. 7). К. Хмельницький: ХНУ, 2017.
6. Паві П. Словник театру. Львів, 2006. 640 с.
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
7. Модуль для дистанційного навчання. URL: https://de.khnu.km.ua/k_default.aspx?M=k0839&lng=1

Викладач: викладач Коваль Т. П.

ОСНОВИ КОМУНІКАТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Тип дисципліни	Вибіркова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	7
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: визначати тип комунікації і специфіку її плину; аналізувати різноманітні типи дискурсів; визначати умови успішності процесу спілкування, а також найважливіші причини комунікативних невдач; здійснювати комплексний аналіз комунікативної поведінки учасників різних типів дискурсів; аналізувати засоби мовного, немовного і паралінгвального кодів у процесах спілкування, зокрема, мовленнєві жанри і мовленнєві акти; аналізувати інтерактивну діяльність учасників спілкування, закономірності руху інформації в діалогах і полілогах.

Зміст навчальної дисципліни: типи спілкування, основні закони спілкування, моделі комунікації. канали комунікації, комунікативний шум, вербальні компоненти спілкування, невербальні компоненти спілкування, ситуативний контекст спілкування, комунікативний акт, комунікативні інтенції, стратегії мовленнєвого спілкування, мовна і комунікативна компетенція, комунікативний кодекс.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 69 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда), наочні (таблиці, слайди), методи моделювання, евристичний метод.

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове завдання, аналіз комунікативних ситуацій.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

- 1.Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ: Академія, 2004. 344 с.
- 2.Семенюк О. А., Паращук В. Ю. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник Київ: Академія, 2010. 240 с.
- 3.Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації: навчальний посібник. Київ: Академія, 2010. 312 с.
- 4.Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
- 5.Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
- 6.Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Гавриш М. М.

ОСНОВИ ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТІ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	Четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	6
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна/дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: вміло *оперувати* категоріальним апаратом основ літературної творчості; *застосовувати* методики оцінки та розвитку творчого потенціалу; *досліджувати* генезис таланту письменника; *розрізняти* жанрово-видові структури мистецтва; *володіти* методами аналізу-інтерпретації тексту; *оцінювати і створювати* художній твір відповідно до законів мистецтва та вимог української літературної мови; *презентувати* оригінальні творчі роботи; *користуватися* технологіями арт-терапії; майстерно *організовувати* арт-експеримент; *створювати* духовно-творче середовище, залучаючи молодих літераторів до участі у літературно-мистецьких майстернях та івентах; *використовувати* мовні та психологічні засоби для створення художніх образів; *вдосконалювати* свій арт-стиль, *поширювати* інноваційний культурний продукт, *проектувати* ціннісні підходи стосовно популяризації української мови засобами оригінальної літературної творчості.

Зміст навчальної дисципліни. Основи літературної творчості як навчальна дисципліна. Психолого-філософські основи творчості. Автор-творець: талант і геніальність. Авторське право. Літературна майстерність: есей як творчий експеримент мислення. Арт-стиль письменника. Поетика та риторика: витоки літературної творчості. Особливості філологічного аналізу тексту. Поетична творчість: акровірш, сонет. Творчість прозаїка: казка, новела. Драматургічне мистецтво. Універсальність категорії комічне: скетч, гумореска. Основи дозвіллезнавства. Сценарна творчість: сценарій, лібрето. Вітчизняні та світові технології написання бестселеру. Премії у галузі мистецтв.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 66 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів технології розвитку креативного мислення; віртуальних екскурсій), практичні заняття (з використанням діагностик креативності, синектики, аналізу тексту, сміхоаналізу, копірайтингу, виразного читання, відеопрезентацій, кіномонтажу; майстер-класів; текстотворення), самостійна робота (індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, презентація результатів виконання індивідуальних завдань, письмове опитування (тестування); творча робота, арт-експеримент.

Вид семестрового контролю: залік

Навчальні ресурси:

1. Білоус П. Психологія літературної творчості. Київ; «Академвидав», 2014. 224 с.
2. Вайно М., Житницький А. Сценарна майстерність. Написання сценарію естрадно-масового театралізованого видовища: навч. посіб. Кн. 2. Івано-Франківськ: Місто-НВ, 2015. 144 с.
3. Гріффіте К., Кості М. Посібник із креативного мислення. Харків: Фабула, 2020. 288 с.
4. Коваль Т. Виразне читання: лабораторний практикум для студентів напряму підготовки «Філологія. Українська мова і література». Хмельницький: РВЦ ХНУ, 2010. 207 с.
5. Коваль Т. Основи літературної творчості: практикум з курсу для студентів напряму підготовки «Філологія. Українська мова і література». Хмельницький: ХНУ, 2015. 116 с.
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
7. Модуль для дистанційного навчання. URL: https://de.khnu.km.ua/k_default.aspx?M=k0931&lng=1
8. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

Викладач: викладач Коваль Т. П.

ОСНОВИ ОФІС-МЕНЕДЖМЕНТУ

Тип дисципліни	Вибіркова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	третій
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *розрізняти* типи сучасних офісів; *планувати* робоче місце; *організовувати* повсякденну офісну діяльність; *застосовувати* навички безконфліктної комунікації; раціонально *планувати* час; *працювати* з інформацією та документами; *використовувати* інформаційні технології в професійній діяльності, використовувати набуті знання в практичній економічній та управлінській діяльності.

Зміст навчальної дисципліни. Основні принципи офіс-менеджменту. Ергономіка офісу. Інформаційне та документаційне забезпечення офісу. Документування управлінської діяльності підприємства. Інформаційне забезпечення керівників. Планування роботи офіс-менеджера. Організація функціонування управління справами. Господарська діяльність офіс-менеджера. Комунікації в офісі. Управління бізнес-комунікаціями в офісі. Управління персоналом офісу. Професійна етика і внутрішньоофісні відносини співробітників офісу.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 69 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням наочних методів (слайдів), пояснення з елементами проблемності, бесіди); практичні заняття (з використанням ситуаційних вправ, дискусій, ігрових та інформаційних технологій), самостійна робота (індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове опитування, самостійна робота, індивідуальні домашні завдання, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік

Навчальні ресурси:

1. Авраменко О. О., Яковенко Л. В., Шийка В. Я. Ділове спілкування : навч. посібник. Івано-Франківськ : «Лілея», 2015. 160 с.
2. Балабанова Л. В., Сардак О. В. Організація праці менеджера. Підручник. 2-ге видання, перероб. та доп. Київ: Видавничий дім «Професіонал», 2007.
3. Бліхар В., Верескля М, Михаліцька Н. Офіс-менеджмент : навчально-методичний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 348 с.
4. Васильченко М. І., Гришко В. В. Комунікативний менеджмент : навч. посібник. Полтава : ПолтНТУ, 2018. 228 с.
5. Модульне середовище Хмельницького національного університету (Кафедра української філології, курс «Основи офіс-менеджменту»). Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Янчишин А.М.

ОСОБЛИВОСТІ НОМІНАЦІЇ МАШИН І МЕХАНІЗМІВ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	Четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *володіти* методикою аналізу власних назв машин і механізмів та сучасною прагматонімічною термінологією; *уміти* визначати проблематику сучасної прагматоніміки; *з'ясувати* спільні та відмінні ознаки прагматонімів та інших мовних одиниць; *користуватися* основними методами і прийомами вивчення й опису власних назв машин і механізмів; *виконувати* комплексний аналіз прагматонімів; прагматонімічні дослідження за складеною програмою; *мати навички* участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології; *уміти* використовувати отримані знання у практичній діяльності.

Зміст навчальної дисципліни. Прагматоніміка як наука. Диференційні ознаки прагматонімів. Систематизація прагматонімів. Особливості творення власних назв машин і механізмів. Функціонування прагмолексем. Історія прагматонімічних студій.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 66 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням наочних методів (слайдів), пояснення з елементами проблемності, бесіди); практичні заняття (з використанням ситуаційних вправ, дискусій, ігрових та інформаційних технологій), самостійна робота (індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове опитування, самостійна робота, індивідуальні домашні завдання, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Янчишин А. М. Власні назви промислових товарів: типологія, походження і функціонування: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.01. Черкаси, 2019. 20 с.
2. Торчинський М. М. Українська ономастика: навчальний посібник. Київ: Міленіум, 2010. 238 с.
3. Бучко Д. Г., Ткачова Н. В. Словник української ономастичної термінології. Харків : Ранок-НТ, 2012. 256 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Янчишин А. М.

ПОЛІТИЧНІ КОМУНІКАЦІЇ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	Восьмий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміти аналізувати типові закономірності комунікативних процесів; застосовувати інформаційнокомунікаційний інструментарій та теоретичні здобутки різних наукових галузей, таких, як журналістика, зв'язки з громадськістю, реклама, лінгвополітологія, семіотика та ін., при аналізі політичних комунікацій; застосовувати технології управління комунікацією щодо певної політичної ситуації; виділяти типологічні ознаки політичних комунікацій у запропонованих текстах; застосовувати процедури та методи комунікативного впливу в політичних процесах.

Зміст навчальної дисципліни: інформаційно-комунікаційний аспект політичної діяльності. Типологія політичних комунікацій. Трансформації політичних комунікацій у контексті переходу до інформаційного суспільства. Особливості політичної масовокомунікаційної системи. Політичні функції засобів масової інформації. Рівні політичної комунікації у передвиборній боротьбі. Технології політичних комунікацій: подієва комунікація. Методи аналізу політичної комунікації.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 84 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності), практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове опитування, самостійна робота, індивідуальні домашні завдання (підготовка та презентація соціолінгвістичних досліджень), контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

- 1.Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ: Академія, 2004. 344 с.
- 2.Бойко О. Д. Політичне маніпулювання : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2010. 432 с.
- 3.Нагорна Л. П. Політична мова і мовна політика : діапазон можливостей політичної лінгвістики. Київ: Світогляд, 2005. 315 с.
- 4.Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
- 5.Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Гавриш М. М.

ПРАКТИКУМ З ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	Восьмий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: розуміти сутність літературознавчого аналізу; оперувати основними методами та прийомами літературознавчого розбору; використовувати різні його форми у практичній діяльності; вміти *пов'язувати* теоретичні знання і практичні навички; забезпечувати постійне повторення вивченого у процесі самостійної роботи.

Зміст навчальної дисципліни. Поняття літературознавчого аналізу. Зв'язок теорії з практикою, що забезпечує постійне повторення вивченого. Особливості аналізів ліричних, епічних і драматичних творів.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 13 год., практичні заняття – 13 год. самостійна роботи – 94 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лабораторні заняття (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації, тренінгів), самостійна робота (індивідуальні завдання; написання повідомлень).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, повідомлення (індивідуальна робота), контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Літературознавчий словник-довідник. За редакцією Гром'яка Р. Т., Коваліва Ю. І., Теремка В. І. Київ: Академія, 2007. 233 с.
2. Марко В. П. Аналіз художнього тексту: навч. посібник для студентів. К.: «Академвидав», 2013, 280 с.
3. Скорина, Л. В. Аналіз художнього твору: навчальний посібник для студ. гуманітарних спец. (філологія, літературна творчість, журналістика). Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2013. – 424 с. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
4. Модуль для дистанційного навчання. Доступ до ресурсу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Приймак І. В.

РИТОРИКА

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	Шостий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна/дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: *створювати* істину в процесі говоріння та написання текстів (за Рорті); *володіти* категоріальним апаратом риторики; *застосовувати* метод риторичного аналізу тексту, *використовувати* засоби виразно-художнього читання; *уникати* помилок відповідно до норм української літературної мови та комунікативного етикету; *демонструвати* самостійність і креативність мислення, доброзичливість, філологічну грамотність, артистизм, риторичну культуру; *наслідувати* зразки ораторського мистецтва; *пояснювати* принципи текстотворення, *продувати* різножанрові тексти; *виголошувати* ораторську промову; *дискутувати, дебатувати; формувати* риторичний ідеал у процесі самоактуалізації, професійної діяльності, нетворкінгу, рекрутингу.

Зміст навчальної дисципліни. Риторика як інтегративна наука та навчальна дисципліна. Генезис ораторського мистецтва. Класична риторика (V ст. до н. е. – сер. XX ст.). Гераклітовий «Космос» та «Логос». Сократівський та софістичний риторичний ідеал. Закони риторики. Риторичний канон. Аргументація. Ораторія. Еристика. Неориторика (з сер. XX ст. – поч. XXI ст.). Професійне красномовство. Експериментально-ігрова переконлива комунікація: дотепність та гумор промовця. Політичні та освітні дебати. Моделювання Особистого Бренду харизматичного оратора-лідера. Риторичний ідеал: гуманістична інноваційна Людина XXI століття.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 36 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 66 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекція (з використанням методів проблемного навчання, технологій з розвитку парадоксального мислення, відеопрезентацій, онлайн-мосту), практичні заняття (з використанням декламації, сократівського діалогу-іронії, риторичного і філологічного аналізу тексту, сміхоаналізу, веб-сайтів, текстотворення, самопрезентації, ділового театру; дебатів; конкурс ораторів-спікерів, тренінгів з ораторського мистецтва та розвитку особистості), самостійна робота (індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування; презентація результатів виконання індивідуального завдання; письмове опитування (тестування, риторична задача); оксфордські дебати.

Вид семестрового контролю: залік

Навчальні ресурси:

1. Зима О., Ремех Т. Навчання демократії через дебати: метод. посіб. Київ: Літера, 2015. 80 с.
2. Коваль Т. Виразне читання: лабораторний практикум для студентів напряму підготовки «Філологія. Українська мова і література». Хмельницький: РВЦ ХНУ, 2010. 207 с.
3. Куньч З. Й., Городиловська Г. П., Шмілик І. Д. Риторика. Львів, 2018. 496 с.
4. Сагач Г. Вибрані твори: у 10 т. Рівне: ПП ДМ, 2015. Т. 7 (2): Професійна риторика. 340 с.
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
6. Модуль для дистанційного навчання. URL: https://de.khnu.km.ua/k_default.aspx?M=k0796&lng=1
7. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

Викладач: викладач Коваль Т. П.

СМІХОАНАЛІЗ КОМІЧНОГО ТЕКСТУ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	Восьмий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: *володіти* категоріальним апаратом сміхоаналізу, *оперувати* філологічними і філософськими поняттями комічного; *визначати* роль сміху; *використовувати* сміх як засіб пізнання парадоксальності Істини; *досліджувати* життєтворчість письменника-гумориста, аналізувати і використовувати засоби комічного; *описувати* сміхопортрет автора та його літературного героя; *інтерпретувати* комічний текст; *розробляти* психолого-літературознавчі тести на визначення почуття комічного; *класифікувати* та *аналізувати* гелотогенні ситуації; *збагачувати* власний тезаурус сміхових тематик, сміхологем; *створювати* і *презентувати* комічний текст; *моделювати* оптимістичну життєву перспективу, *генерувати* «сміхову реальність» «Я» засобами естетичного сонячного сміху; розвивати власне почуття гумору і комічного, культуру сміху; *впроваджувати* технології сміхоаналізу в особистісній і професійній сферах.

Зміст навчальної дисципліни. Сміхоаналіз комічного тексту як спецкурс. Фундаментальні основи сміхоаналізу: міждисциплінарний статус гелотології. Теорії сміху і гумору (Humor and the Good Life). Національно-мовна особистість Людини, яка сміється: філологічний і риторичний підхід. Парадигма комічних текстів: історико-ментальна та художньо-образна специфіка українського сміху. Міфологемний код гелосу і народна сміхова культура України. «Мова» і «сміх» у структурі людського буття: Homo loquens vs. Homo ridens. Власні імена як сміхологеми. Модель сміхоаналізу та її практичне використання. Карнавалізація постмодерної епохи ХХІ ст. Гумор і соціальні комунікації. Брендинг.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 66 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекція (з використанням методів візуалізації, розвитку парадоксального мислення), практичні заняття (з використанням веб-сайтів гумору, гелотологічного методу, сміхоаналізу, сміхотерапії, сократівського діалогу-іронії; текстотворення; відеопрезентацій, літературного театру, клубу сміху); самостійна робота (індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмове опитування (тестування), презентація результатів виконання індивідуальних завдань, творча робота, Ridens-презентація.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Бергсон Е. Сміх. Київ: Дух і літера, 1994. 164 с.
2. Бобровська Т. Психолого-літературознавчі тести: Визначення рівня почуття комічного в учнів 10 класу (за матеріалами повісті І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я»). *Українська література в загальноосвітній школі*. 2007. №3. С. 25–30.
3. Гарачковська О. ХХ століття в українській поезії крізь призму сміху. Київ, 2015. 560 с.
4. Коваль Т. Синкретизм філософем «сміх» і «щастя». *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. Вип. 29. Острого: Видавництво національного університету «Острозька академія», 2012. С. 303-305.
5. Смаджа Е. Сміх, біологія, психіка, культура. Київ ; Львів, 2017. 160 с.
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
7. Модуль для дистанційного навчання. URL: https://de.khnu.km.ua/k_default.aspx?M=k1214&lng=1
8. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

Викладач: викладач Коваль Т. П.

СУЧАСНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС

Тип дисципліни	Вибіркова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	-
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *цілісно сприймати* сучасний літературний процес у розвитку жанрів, стилів, тематики й літературних течій; *здійснювати аналіз* художніх текстів, як цілісний, так і в аспекті окремих літературознавчих категорій; *оцінювати* творчість сучасних письменників у контексті розвитку літератури; *опрацьовувати й сприймати* різні літературно-критичні огляди сучасної літератури; *висловлювати* власну думку з приводу прочитаного; *повинні знати* основні періоди розвитку української літератури, характерні особливості й риси сучасного літературного процесу, тематичну та жанрову різноманітність сучасної української літератури, основні літературні угруповання, імена й твори сучасних авторів, особливості індивідуальних стилів найяскравіших представників сучасного літературного процесу.

Зміст навчальної дисципліни. Сучасний літературний процес: хронологічна характеристика, течії, імена, угруповання, основні риси. Модернізм та постмодернізм. Література доби перебудови: на хвилі постмодернізму. Літературні угруповання кінця 80-х – початку 90 років: «Бу-Ба-Бу», «Пропала грамота», «Нова дегенерація», «Лу-Го-Сад» та інші. Характеристика засад та художніх здобутків цих літературних угруповань. Тематичне та стилістичне розмаїття прози 80-х, творчість поетів-вісімдесятників. Особливості розвитку літературного процесу 90-х рр. Творчість представників старшого покоління в сучасній українській літературі. Загальні тенденції розвитку літератури ХХІ ст. Курс передбачає ознайомлення із творчістю таких письменників як В.Герасим'юк, І. Римарук, П. Мідянка, І. Малкович, Н. Білоцерківець, В. Неборак, Ю.Андруховица, О.Ірванець, В. Медвідь, Ю. Винничук, Т. Зарівна, Г. Пагуляк, О. Забужко, М. Савка, Р. Скиба, М. Кіяновська, Є. Кононенко, Люко Дашвар, М. Матіос, Л. Костенко, В. Шкляр, Р. Іванничук, С. Жадан, Л. Дереш, С. Пováляєва, І. Карпа, Т.Малярчук та інших.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 17 год., практичні заняття – 34 год., самостійна робота – 69 год., разом – 120 год.

Форми (методи) викладання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і мультимедійних засобів); практичні заняття (з використанням методів евристичної бесіди, круглого стола, дискусії, зустрічі із сучасними письменниками-подолянами, відвідування літературного краєзнавчого музею), самостійна робота (індивідуальні завдання; читацький щоденник).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмове опитування, тестування, захист індивідуального завдання.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Андрусяк І. Характеристика Сучасна українська література кінця ХХ - початку ХХІ ст. Київ, 2010. 464 с.
2. Даниленко В. Лісоруб у пустелі: письменник і літературний процес. Київ, 2008.
3. Лебединцева Н.М. Сучасна українська література : Навчальний посібник. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. 104 с.
4. Мечникова Г. Постмодерністські риси в сучасній українській літературі. *Слово і час*. 1993. №7.
5. Харчук Р. Сучасна українська проза: постмодерний період. Київ, 2008.
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=>
7. Модуль для дистанційного навчання. URL: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
8. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Олійник Л.В.

ТОПОНІМИ ПОДІЛЛЯ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	Четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: володіти методикою аналізу власних географічних назв та сучасною топонімічною термінологією; уміти визначати проблематику сучасної топоніміки; з'ясувати спільні та відмінні ознаки топонімів та інших мовних одиниць; користуватися основними методами і прийомами вивчення й опису власних географічних назв; виконувати комплексний аналіз топонімів; з'ясувати етимологію основних різновидів власних географічних назв Поділля; виконувати топонімічні дослідження за складеною програмою; мати навички участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології; уміти використовувати отримані знання у практичній діяльності.

Зміст навчальної дисципліни. Топоніміка як наука. Основні знаки власних географічних назв. Типологія топонімів. Особливості творення власних географічних назв. Етимологія подільських топонімів. Функціонування топонімів. Історія топонімічних студій.

Пререквізити – українська мова (за професійним спрямування), культура професійного мовлення та спілкування.

Кореквізити: – туристичне країнознавство, туристичні та рекреаційні ресурси Поділля.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 84 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності), практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове опитування, самостійна робота, індивідуальні домашні завдання, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Бабишин С. Д. Топоніміка в школі (на матеріалі Хмельницької області). Київ: Радянська школа, 1962. 122 с.
1. Торчинська Н. М., Торчинський М. М. Словник власних географічних назв Хмельницької області. Хмельницький: Авіст, 2009. 549 с.
2. Торчинський М. М. Українська ономастика: навчальний посібник. Київ: Міленіум, 2010. 238 с.
3. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
4. Модуль для дистанційного навчання. URL: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
5. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php

Викладач: доктор філологічних наук, професор Торчинський М. М.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ХХ СТОЛІТТЯ

Тип (статус) дисципліни	Вибіркова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	–
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна/дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: *оперувати* літературознавчими і філософськими термінами як засобами перцепції, тлумачення, інтерпретації і створення художніх текстів; *обґрунтовувати* свою естетичну думку, висуваючи на потвердження факти історико-культурного життя в Україні та діаспорі у 1920-ті та 2000-і рр.; *демонструвати* здатність до продуктивного творчого мислення; *оцінювати* талант письменника, подолавши стереотип «неповноти» української літератури; *здійснювати* синергетичний аналіз творів; *аналізувати* поетику творів, *інтерпретувати* текст як «діалог-зустріч»; *розрізняти* категорії «традиція» і «новаторство»; *створювати* художні тексти; *генерувати* формування свого естетичного смаку; *досліджувати* проблеми літературного канону і філософії Автора-творця у світлі наукової думки.

Зміст навчальної дисципліни. Українська література ХХ століття як літературно-мистецький феномен. Українське Відродження: поліфонізм філософії космізму та вітаїзму, зміна творчих генерацій, традиція і новаторство, реалізм і модернізм. Ганебний процес СБУ: Розстріляне Відродження. Вимір літератури Західної України та діаспори. Соцреалізм як тоталітарна культура. Сатирикон. Химерна проза. Постмодерн. Карнавалізація. Україна ХХІ ст.: Розстріляне Відродження – Розстріляне Безсмертя. Синергія творчості (Г. Чупринка, В. Еллан-Блакитний, М. Хвильовий, Г. Косинка, Є. Плужник, М. Йогансен, М. Семенко, Л. Курбас, М. Куліш, В. Підмогильний; Б.-І. Антонич, Є. Маланюк, І. Багряний, О. Ольжич, О. Теліга; О. Довженко, П. Тичина, М. Рильський, В. Сосюра, Остап Вишня, О. Ковінька, Л. Костенко, В. Симоненко, В. Стус, І. Драч, О. Гончар, П. Загребельний, О. Ільченко, Є. Дудар, Ю. Ю. Андрухович та ін.).

Запланована навчальна діяльність: лекції – 36 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 66 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням відеопрезентацій, віртуальних екскурсій, методів розвитку творчого мислення); практичні заняття (з використанням методів синергетики, аналізу тексту, кіномонтажу; художніх творів, веб-сайтів, телеспектаклів; схем; дискусій, літтеатру, кіносемінару, літературної творчості), самостійна робота (індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування; презентація результатів виконання індивідуального завдання; письмове опитування (тестування), мистецька самопрезентація.

Вид семестрового контролю: залік

Навчальні ресурси:

1. Агеєва В. Апологія модерну: обрис віку: статті та есеї. Київ : Грані-Т, 2011. 408 с.
2. Архів Розстріляного Відродження: матеріали архівно-слідчих справ українських письменників 1920 – 1930-х років. Київ : Смолоскип, 2010. 456 с.
3. Історія української літератури ХХ – поч. ХХІ ст. [Текст] : навч. посіб. : у 3 т. / за ред. д-ра філол. наук, проф. В. І. Кузьменка. Київ: Академвидав, 2013 . (Альма-матер).
4. Коваль Т. Поліфонізм філософії космізму. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. В. 9. 2015.
5. Павличко С. Теорія літератури. Київ: Вид-во Соломії Павличко Основи, 2002. 679 с.
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
7. Модуль для дистанційного навчання. URL : https://de.khnu.km.ua/k_default.aspx?M=k1214&lng=1
8. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php

Викладач: викладач Коваль Т. П.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА В СИСТЕМІ МИСТЕЦТВ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	Четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна, заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: уміти здійснювати історико-літературний та художній аналіз творів; визначати відповідність літератури певного періоду і характерних рис відповідної історичної епохи; зіставляти художні твори з музикою, живописом, архітектурою відповідної доби; з'ясувати спільні та відмінні ознаки мистецьких творів; виявляти риси синтезу мистецтв у певному творі.

Зміст навчальної дисципліни. Особливості розвитку і функціонування літературної творчості у її взаємозв'язках з музичним, драматичним, образотворчим мистецтвом. Курс передбачає ознайомлення із творчістю українських письменників різних епох, а також дослідження динаміки розвитку мистецтв відповідно до історичної доби.

Пререквізити – вступ до літературознавства, історія української літератури.

Кореквізити – педагогічна практика, атестаційний іспит.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 84 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності), практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове опитування, самостійна робота, індивідуальні домашні завдання, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. За ред. Дончика В. Київ: Либідь, 1994. Кн.1. 782 с.
2. Калениченко Н. Українська література кінця ХІХ – початку ХХ ст.: Напрями. Течії. Київ: Наукова думка, 1983. 315 с.
3. Приймак І. В. Жіноча проза кінця ХІХ – початку ХХ ст. Методичні рекомендації. Хмельницький, 2016.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Модуль для дистанційного навчання. URL: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=Г.
6. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Приймак І. В.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА: ТРАДИЦІЇ І СЬОГОДЕННЯ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	Четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна/дистанційна

Результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: здійснювати історико-літературний та художній аналіз творів; визначати відповідність літератури певного періоду і характерних рис відповідної історичної епохи; вільно орієнтуватися у літературно-критичних джерелах; володіти: понятійно-категоріальним апаратом літературознавчої науки та основами історико-порівняльного аналізу художнього твору.

Зміст навчальної дисципліни: Історія української літератури як наука; література княжої доби, тобто літератури Київської Русі X-XIII ст.; література XIV–першої половини XVI ст.; література другої половини XVI ст. – кінця XVII ст. література XVIII ст. Нова українська література. Становлення та розвиток романтизму, реалізму та модернізму на ґрунті національного письменства. Сучасна українська література. Постмодернізм.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 84 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності), практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове опитування, самостійна робота, індивідуальні домашні завдання, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Жулинський М. Українська література: творці і твори. К.: Либідь, 2011, 1152 с.
2. Історія української літератури: У 12 тт. К.: Наук. думка, 2013-2014. Українська література межі XIX – XX століть. Хрестоматія. К.: Либідь, 2016, 1216 с.
3. Ушкалов Л. Від бароко до постмодерну: есеї. Київ: Грані-Т, 2011. 552 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Модуль для дистанційного навчання. URL: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
6. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Приймак І. В.

УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Тип дисципліни	Вибіркова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	-
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4,0
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна, заочна, дистанційна

Результати навчання.

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *вміло застосовувати* норми сучасної української літературної мови у практиці мовленнєвої діяльності; *використовувати* лексичні і граматичні засоби стилістики в різних стилях мовлення; *дотримуватися* норм культури усного і писемного мовлення; доцільно *вживати* терміни і професіоналізми; *відтворювати і створювати* тексти залежно від комунікативної мети; правильно *перекладати* російські тексти українською мовою; *складати* найбільш поширені ділові папери та *писати* наукові дослідження; *володіти* навичками культури усного та писемного мовлення, нормами сучасної української літературної мови, основними формами мовленнєвого етикету для професійного спілкування.

Зміст навчальної дисципліни. Мова як суспільне явище. Українська мова як система. Норми сучасної української літературної мови. Культура усного та писемного мовлення. Лексичні, фразеологічні та граматичні засоби мови в різностильових текстах. Стили мовлення. Мова як основа формування національного світогляду особистості.

Пререквізити – іноземна мова, основи наукових досліджень, науково-дослідна робота студентів, основи наукової творчості, виробнича практика.

Кореквізити – дипломна робота (проект), переддипломна практика.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 18 год., самостійна робота – 84 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного навчання і мультимедійних засобів); практичні заняття (з використанням методів комп'ютерного моделювання, тренінгів, практикумів), самостійна робота (індивідуальні завдання; читацький щоденник); словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні (вправи, брейн-ринг, публічний виступ); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, роздатковий матеріал, показ слайдів)

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, самоконтроль, захист індивідуальних завдань.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

- 1.Бабич Н. Д. Культура фахового мовлення. Чернівці : Книги XXI, 2006. 496 с.
- 2.Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спілкування: навчальний посібник. Київ : Каравела, 2006. 352 с.
- 3.Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=4691>
4. Модуль для дистанційного навчання. URL: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
5. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php

Викладачі: кандидат філологічних наук, доцент Гавриш М. М.
викладач Коваль Т. П.
кандидат філологічних наук, доцент Олійник Л.В.
доктор філологічних наук, професор Царалунга І. Б.
кандидат філологічних наук, доцент Ющишина О.М..
кандидат філологічних наук, доцент Янчишин А.М.

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК ІНОЗЕМНА

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	1-4
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	8
Форма здобуття освіти	Денна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати основні особливості фонетичної системи української мови, основні лексико-граматичні конструкції, необхідні для спілкування у побутовій і частково соціально-культурній сферах; вміти читати та сприймати на слух відповідну інформацію; висловлюватися на задану тему в межах засвоєного лексико-граматичного матеріалу; сприймати відповідну інформацію від носіїв мови у побутовій та частково соціально-культурній сферах; володіти відповідним лексичним запасом (250–300 лексичних одиниць).

Зміст навчальної дисципліни. Особові форми дієслів I і II дієвідмін. Уживання дієслів доконаного і недоконаного виду. Місцевий, орудний, родовий і давальний відмінки іменника. Давальний, орудний і місцевий відмінки особових займенників. Знахідний і родовий відмінки прикметника. Числівник. Обставинні прислівники часу. Особливості вживання прийменників. Ступені порівняння прикметників і прислівників. Складнопідрядні речення з підрядними означальними. Способи дієслів. Утворення умовного і наказового способів. Уживання префіксальних форм дієслів руху.

Запланована навчальна діяльність: практичні заняття – 140 год., самостійна робота – 100 год.; разом – 240 год.

Форми (методи) навчання: словесні, наочні, пояснювально-ілюстративні, частково-пошукові, проблемного викладання (практичні заняття), проблемного викладання, практичні, дослідницькі, частково-пошукові (самостійна робота: індивідуальні завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне і письмове опитування.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Дегтярєва Т. О. Вступний курс з української мови для студентів-іноземців. Суми, 2019. 415 с.
2. Мазурик Д. українська мова для іноземців. Крок за кроком. Харків: Фоліо, 2017. 288 с.
3. Мацюк Г. Р. Українська мова. Практичний курс для іноземців: навчальний посібник. Тернопіль, 2017. 195 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Ющишина О. М.

УКРАЇНСЬКА ОНОМАСТИКА

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	Четвертий
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна/заочна/дистанційна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *визначати* проблематику сучасної ономастики; *з'ясувати* спільні та відмінні ознаки онімів та апелятивів; *користуватися* основними методами і прийомами вивчення й опису пропріальних одиниць; *виконувати* комплексний аналіз онімів; *з'ясувати* етимологію основних різновидів власних назв; *виконувати* ономастичні дослідження за складеною програмою; *володіти* методикою аналізу власних назв та сучасною ономастичною термінологією; *мати навички* участі в наукових та / або прикладних дослідженнях у галузі філології.

Зміст навчальної дисципліни. Ономастика як наука. Основні знаки власних назв. Денотатно-номінативна структура ономастикону. Особливості творення власних назв. Етимологія українських антропонімів і топонімів. Функціонування пропріальних одиниць. Історія ономастичних студій.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 34 год., практичні заняття – 17 год., самостійна робота – 69 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням наочних методів (слайдів), пояснення з елементами проблемності, бесіди); практичні заняття (з використанням ситуаційних вправ, дискусій, ігрових та інформаційних технологій), самостійна робота (індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, тестування, письмове опитування, самостійна робота, індивідуальні домашні завдання, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови. Хмельницький: Авіст, 2008. 548 с.
2. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови. Частина II. Функціонування власних назв : монографія. Хмельницький : ХНУ, 2009. 454 с.
3. Торчинський М. М. Українська ономастика: навчальний посібник. Київ: Міленіум, 2010. 238 с.
4. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
5. Модуль для дистанційного навчання. URL: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_list.aspx?bk=T.
6. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

Викладач: доктор філологічних наук, професор Торчинський М. М.

ФРАЗЕОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Тип дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова викладання	Українська
Семестр	4
Кредити ЄКТС	4
Форми навчання, для яких читається дисципліна	Денна, заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати ознаки фразеологізму, співвіднесеність фразеологізму і слова; класифікації фразеологізмів; формування української фразеології; стилістику і конотацію українських фразеологізмів; походження і джерела української фразеології; вміти виявляти системні відношення у фразеології (багатозначність фразеологізмів, синонімію у фразеології, фразеологічні варіанти, антонімію фразеологічних одиниць); класифікувати фразеологічні одиниці; визначати граматичну структуру фразеологізмів, функціонально-стильові розряди фразеологізмів; встановлювати слова-концепти українських фразеологізмів; користуватися різними видами фразеологічних словників.

Зміст навчальної дисципліни. Українська фразеологія як наука. Ознаки фразеологізму. Багатозначність фразеологізмів. Синонімія у фразеології. Антонімія фразеологічних одиниць. Класифікації фразеологізмів. Культурно-національний компонент в українських фразеологізмах. Походження і джерела української фразеології. Стилiстика і конотація українських фразеологізмів. Етимологічний аналіз української фразеології. Основні фразеологічні словники літературної мови.

Запланована навчальна діяльність: лекцій – 18 год., практичних занять – 18 год., самостійної роботи – 84 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення з елементами проблемності), практичні (практичні заняття з використанням ігрових та інформаційних технологій); наочні (ілюстрування навчального матеріалу, показ слайдів).

Форми оцінювання результатів навчання: усне та письмове опитування, тестування, самостійна робота, індивідуальні домашні завдання, контрольна робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Венжинович Н. Лінгвокультурологічний аспект мовознавчих досліджень: навчально-методичний посібник для студентів філологічного факультету. Ужгород, 2015. 268 с.
2. Венжинович Н. Фраземіка української літературної мови в контексті когнітології та лінгвокультурології: монографія. Ужгород, 2018. 463 с.
3. Селіванова О. О. Нариси з української фразеології (психологічний та етнокультурний аспекти). Київ, 2004. 276 с.
4. Ужченко В. Д., Ужченко Д. В. Фразеологія сучасної української мови. Київ, 2007. 494 с.
5. Модульне середовище для навчання MOODLE. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.
6. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/plage_lib.php.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Ющишина О. М.

PR-РИТОРИКА

Тип (статус) дисципліни	Вибіркова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Мова навчання	Українська
Семестр	–
Кількість встановлених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: *оперувати* категоріальним апаратом PR, НЛП та риторики; *гармонізувати* суспільство з орієнтацією на формування в суспільній свідомості відносин довіри і толерантності до суб'єктів соціальної комунікації; *використовувати* засоби PR-риторики у нівелюванні деструктивного впливу маніпуляційних технік; *створювати* оптимальне комунікативне середовище, прес-посередництво, промоушн і паблісіті; *розробляти* прес-матеріали, *організовувати* івенти; *аналізувати* PR-текст і PR-дискурс; *продувати* рекламний і презентаційний текст; *координувати* взаєминами з цільовою аудиторією; *моделювати* програму Особистого Бренду та *успішно здійснювати* її просування впродовж життя; *досягати* життєтворчих цілей шляхом встановлення гуманістичних міжособистісних взаємин та крос-культурного діалогу.

Зміст навчальної дисципліни. PR-риторика як навчальна дисципліна. Генеза PR-риторики. Класична риторика та Public Relations. Прикладні сфери комунікативної лінгвістики. Нейролінгвістичне програмування в PR-риториці. Конкурентоспроможний текстовий контент. PR-текст та PR-дискурс. Філологічні компетенції як основа спічрайтингу і копірайтингу. Сторітелінг та гумористична комунікація в соціальних мережах. Нетворкінг і френдинг. Самопрезентація. Зв'язок PR-риторики з дозвіллезнавством. Івент як PR-інструмент. Формування іміджу і просування Особистого Бренду. PR-риторика як базисна цивілізаційна технологія у системі соціальних комунікацій та професійної підготовки. Рекрутинг. Риторичний ідеал: гуманістична інноваційна Людини XXI ст.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 18 год., практичні заняття – 36 год., самостійна робота – 66 год.; разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекція (з використанням відеопрезентацій, онлайн-мосту, технологій з розвитку творчого мислення), практичні заняття (з використанням роботи з лідерами думок, самореклами, риторичного аналізу PR-тексту, веб-сайтів, контент-аналізу, івент-аналізу, дискурс-аналізу; прес-конференції; тренінгів; гештальт-підходу, гелотології; соціально-комунікативної активності).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, презентація результатів виконання індивідуального завдання, письмове опитування (тестування); творча робота.

Вид семестрового контролю: залік.

Навчальні ресурси:

1. Каплунов Д. Як писати комерційну пропозицію. Харків: Фабула, 2019. 352 с.
2. Коваль Т. Основи літературної творчості: практикум з курсу для студентів напряму підготовки «Філологія. Українська мова і література». Хмельницький: ХНУ, 2015. 116 с.
3. Королько В., Некрасова В. Зв'язки з громадськістю. Наукові основи, методика, практика: підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Вид. Дім «Києво-Могилянська академія», 2009. 831 с.
4. Семенюк О., Паращук В. Основи теорії мовної комунікації: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 240 с. (Серія «Альма-матер»).
5. Куліш А. Public relations для громадських (недержавних) організацій. Київ, 2004. 125 с.
6. Модульне середовище для навчання MOODLE. URL: <https://msn.khnu.km.ua>.
7. Модуль для дистанційного навчання. URL: https://de.khnu.km.ua/k_default.aspx?M=k0796&lng=1
8. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

Викладач: викладач Коваль Т. П.